

HET WOORD VAN DE WEEK

ORGAAN VAN DE HUMANISTISCHE LUISTERKRING

Administratie Humanistische Luisterkring, Oudegracht 152, Utrecht. Tel. (030) 10163
Postgiro 58. Abonnementsprijs f 5,50 per jaar. Buitenland f 7,- per jaar, voor
België f 6,-. Losse nummers f 0,30. Verschijnt wekelijks.

WAT EEN WERELD KON HET ZIJN

Amerika is opgelucht aan het einde van 1964. De verkiezingen zijn achter de rug en Goldwater is verslagen. Men is opgelucht omdat de bittere beschuldigingen van de verkiezingspropaganda het land niet langer hartstochtelijk uiteen rukken. Tenminste niet nu meer, want in 1966 begint al het plezier opnieuw voor de parlementsverkiezingen.

Dit is dan een kerstseizoen van verademing in het rusteloze zoeken van dit land vol tegenstrijdigheden. Want de winkels zijn vol en de winsten nooit zo omvangrijk als thans, maar tegelijkertijd zijn er meer dan 5 miljoen werklozen en een groot aantal Amerikanen die honger hebben. Dit is wellicht onbegrijpelijk voor Europees begrip, maar er is werkelijk honger in dit land, dit land van fantastische overvloed en onbeschrijflijke weelde. Maar het lijden dat met deze armoede gepaard gaat wordt op typisch Amerikaanse wijze bestreden. Nu dat het buitenlandse Peace Corps zo'n succes heeft geboekt hebben de Amerikanen een binnenlandse Peace Corps-programma opgezet. Tienduizenden jonge mensen werken in de achterbuurten en armoe-streken, om sanitering, herscholing, medische hulp en onderwijs te brengen.

Dit land heeft geen interesse en geen geduld voor ideologie. Het zoekt niet naar totale oplossingen van zijn problemen, economisch of sociaal. Het zoekt naar praktische oplossingen en — ik wil dat vooral mijn jonge lezers duidelijk maken — er is een geweldig idealisme in Amerika. Het is niet politiek van aard, het is pragmatisch en humanistisch. Daarmee bedoel ik dat het in feite het individueel menselijk lot centraal stelt. En het is omdat dit idealisme een maatschappelijke werkelijkheid is, dat men hier niet in wanhoop vervalt wanneer er van tijd tot tijd vreselijke dingen gebeuren.

Bij voorbeeld het vermoorden van de drie jonge mensen in Meshoba County, Mississippi. De ontzetting van dit beestachtige gebeuren, speelde een belangrijke rol om de nieuwe wet voor burgerlijke vrijheid, Civil Rights Bill, door het parlement te krijgen.

Wij hielden deze zomer in het humanistische gebouw in New York een herdenkingsbijeenkomst voor een van die vermoorde jongens, Andrew Goodman. En vlak voor de bijeenkomst begon, stormde de politie binnen, omdat een bedreiging getelefoneerd was dat het gebouw opgeblazen zou worden. Wij besloten het risico maar te aanvaarden en rustig met onze herdenkingsavond door te gaan. Het is een vreemd, soms voor onze traditie, wat wild land — maar er is een geweldige moed in de doorsnee Amerikaan, en een wil tot maatschappelijke verandering. We leven in een tijd van overgang en in zo'n periode speelt ambivalentie een grote rol. Ik moet aan Henriëtte Roland Holst denken, die in haar gedicht „De Nieuwe Geboorte” schreef:

De dag kwam als een licht schip binnen
zeilen
die de bewustheid weerbracht aan 't her-
leefde;
ik greep mij naar mijn hart hoe of het
leefde
en zie, het lag een klare zee te peilen.

En het was vreugd te denken aan den dag
zoals die schoon zou zijn, opgaand en dalend
overal bloeiend veilig waar ik zag.
En het was al gekomen zonder mijn wil;
ik leefde maar, ik lag maar ademhalend:
wie maakt er in de nacht de harten stil?

Temidden van alle problematiek en verscheuring zoekt ook dit land een weg „als een licht schip” om binnen te zeilen en veiligheid te vinden. De eenzaamheid van zo velen in onze tijd, de angst en leegheid van het bestaan, het vervreemden van mensen van elkaar door de veelzijdigheid en emotionele uitputting — al deze realistische factoren voor ons allen in de 20ste eeuw, kunnen met innerlijke moed tegemoet getreden worden, als we ergens een houvast en een richting bouwen.

Ik geloof in een religieus humanisme omdat ik sterkte en troost voor lijden heb gevon-

een lezing voor de vara-microfoon van zondag 27 december 1964

Zojuist verschenen:

HUMANISME

EN SEXUALITEIT onder
redactie van dr. J. P. van Praag

f 0.95

HUMANISTISCH

VORMINGSONDERWIJS

f 0.50

DIT WORDT GEDAAN

f 0.50

Te bestellen door storting of overschrijving op girorekening no. 30.49.60 t.n.v. het Humanistisch Verbond, met omschrijving van de gewenste brochure

den in deze centrale stelling: de mens zijn ziel kan richten, de mens kan zijn innerlijke en maatschappelijke verbrokkeldheid als taak aanvaarden en dus kan hij een iets bevestigen in zichzelf en in de wereld: de liefde die ons doet hopen, het mede-lijden dat niet sentimenteel, maar door mede-lijden mede-bouwend is. Er is voor ons, zolang we leven, een innerlijke en een uiterlijke omgeving. Die beide omgevingen zijn organisch, zij behoren tot ons. En beide omgevingen vragen van ons, die klemmende vraag uit de spreuken der vaderen: „Als ik slechts voor mijzelf leef, wat ben ik?”

Een uiterst begaafde Amerikaanse schrijver en anthropoloog, Loren Eiseley schreef een prachtig boekje deze zomer. Het heet „The Immense Journey” — de onmetelijke reis. In zijn onderzoekingen beschouwt hij een stukje aarde waar belangrijke opgravingen aan de gang zijn en Eiseley zegt: „Sommige delen van de aarde zijn vlak en bedekt met gras, en zij glimlachen met zulk een evenwichtigheid naar de zon dat het steeds weer lijkt als of zij noch door de mens noch door de tijd aangetast kunnen worden. En sommige andere streken zijn woest en verscheurd en uiteen gereten, rotsen staan naakt in hun scherpte en zwarte holen ontvangen de stralen van de zon, maar geven géén licht terug

naar de hemel. Misschien is er helemaal geen uiteindelijke betekenis en alleen maar de realiteit van deze onmetelijke reis. Misschien gaat alles door een proces van verandering en zijn wij hier slechts door een toeval heen gebracht. Maar het was een trektocht die de moeite waard is — een lange tocht misschien, een vermoeiende tocht, maar een goede tocht, meestal onder een zielwarmende zon. Ik dacht bij mezelf: zoek niet naar de bedoeling van dit alles. Denk aan de lange weg die we al gegaan zijn en wees er een beetje trots op. Denk aan je eigen hand en de pijn die het gevoeld moet hebben toen het voor het eerst zich vastgreep aan de oevers bedekt met grint en stenen — wees een beetje trots op je menszijn”. Loren Eiseley, geloof ik, heeft een harmonie gevonden tussen de innerlijke en uiterlijke omgeving van zijn leven. Er is een perspectief voor hem, want hij is deel van iets dat van belang is en daardoor sterkte geeft.

Was dat ook niet waar Marsman over sprak toen hij in zijn gedicht Dies Irae schreef:

Laat één ster, een onaanzienlijk teken
flonkeren boven de rampzaligheid
en opnieuw geloven wij in streken
voorbij 't moeras van deze lagen tijd.

Die streken en die ster kunnen alleen werkelijkheid worden in wat mensen samen kunnen doen, wat ze willen doen om in plaats van de traditionele passies van lijden de passie voor leven en geluk te scheppen. De kracht van ieders bestaan ligt vaak verschoen en moet gewekt worden zodat het een kans krijgt. Het is alsof men langs een brok steen loopt. Voor de meeste van ons is het alleen maar een dood stuk steen, maar de beeldhouwer die er langs komt ziet in die steen al iets levends, iets dat hij scheppen kan, door zijn werk en zijn toewijding en zijn vasthoudendheid.

Het is niet genoeg om maar het beste te hopen. Hoop heeft alleen maar zin als we de dingen doen en de omstandigheden scheppen die hoop kunnen rechtvaardigen. Het is geen toeval of er oorlog of vrede is, armoede of welvaart, angst of geborgenheid, liefhebben of haat. Voor de humanist is dit niet alleen maar een tijd van kerstboom en de lichtjes en de channukah menorah of de middernacht hoogmis. Neen, het is een tijd bovenal om zich te richten naar alle kinderen, waar dan ook geboren, naar alle menselijke mogelijkheid voor vrijheid en geluk.

We herdenken niet zozeer de eeuwenoude gebruiken van de Goden der seizoenen, de vuren en de bomen, zelfs niet alleen die prachtige traditie van het kerstkind dat 1964 jaar geleden geboren werd, maar het wonder herhaald in elk kind, in elke volwassene. Er is een essentieel menselijke ervaring van herboren te worden mogelijk, een erva-

Humanistische Correspondentiekkring voor huwelijkscontacten opgericht door het Humanistisch Verbond, verleent bemiddeling bij het leggen van contacten tussen personen, die een huwelijkspartner zoeken.

Inlichtingen postbus 210, Utrecht. Gaarne 30 ct aan postzegels insluiten.

(adv.)

de dag verjoeg de dag

De dag verjoeg de dag,
het jaar sloot aan bij het jaar;
hun lange snoer is gewonden
door mijn dun en grijzend haar;
en o mij dagen waar bleeft ge
en wat is er met u geschied?
ge liept door mijn vingers als water;
ik dronk u maar proefde niet.
Ik reikhalsde naar uw komst
als een meisje naar een feest,
en wat valt van u te zeggen
van wat ge voor mij zijt geweest?

Henriëtte Roland Holst (1869-1952)

ring die tot ons komt als we ons inzetten met anderen om de innerlijke omgeving van die ander te sterken en uit te breiden en daarbij in onszelf de mogelijkheid te bevrijden, voor vreugde en een wil tot leven. „Hoop, vertrouwen en liefhebben”, die drie dingen zegt de Schrift, en liefhebben dat betekent onszelf verbinden met het lot van anderen, dat bovenal.

Wat een wereld kon het zijn als we dat werkelijk geloofden en in de praktijk uitdroegen. Wat een wereld zou het zijn als diegenen die proberen het leven te beschermen, machtiger zouden zijn dan diegenen die anderen bedreigen met vernietiging. Wat een leven kon het zijn, wat een wereld, als er genoeg huizen en ziekenhuizen en scholen en voedsel en kleren konden zijn voor alle mensen, inplaats van al de miljoenen gulden, die verknoeid worden aan raketten en kanonnen en jetvliegtuigen en onderzeeërs. Wat een wereld kon het zijn, als niemand meer angst hoefde te hebben voor zijn buurman, als soldaten naar huis konden gaan. Wat een wereld om in te leven, en om in op te groeien. Dat zou een wereld zijn, waarin mensen begrepen hadden dat we elkaar nodig hebben.

Is dat te veel gedroomd? Ach, misschien wel, maar het is al niet véél meer een droom dan allerlei andere dingen waarvan mensen geloven dat ze waar zijn. Ik wou liever in déze droom geloven. Op mijn weg naar de studio vanmorgen zat ik in een ondergrondse trein. En tegenover me zat een neger-moeder met een heel klein babytje op haar schoot. En hij huide en hilde. De mensen in de wagen werden er een beetje moe van en de moeder, die heel jong was, voelde zich natuurlijk verlegen. Tenslotte, in een oneindig teder gebaar, draaide ze zich half om en gaf ze het jongetje een beetje te drinken. Ah,

nu klokte hij met zijn tong en al gauw gingen zijn oogjes dicht.

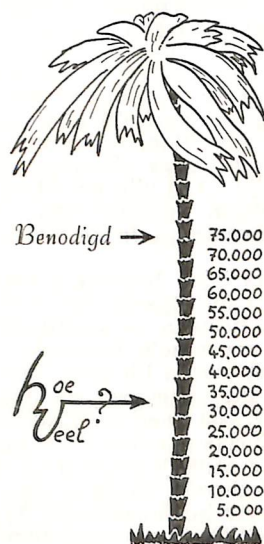
En zo viel hij in slaap, met een glimlach op zijn mooi, lief, zwart gezichtje. Midden in New York, onder de grond, met duizenden voetstappen op het plaveisel boven ons, in alle drukte en lawaai en stof en de gezichten van mensen en mensen. Eerst huilde-ie en toen was hij tevreden. En iedereen in de wagen glimlachte nu en oudere mannen en vrouwen stootten elkaar aan en wezen naar dat kind.

En anderen lachten, eerst vreemden voor elkaar, maar nu vriendelijk en knikkend, naar de moeder en de baby. We kenden elkaar niet, we zouden elkaar wel nooit meer terug zien, maar toch was er iets essentieels tussen ons gebeurd in dat kwartiertje in de subway, iets belangrijker dan al de hese bedreigingen van oorlog, iets belangrijker dan al de verwrongen woede van de rassenhaters, iets goeds, iets veel sterker dan alle goden uit de geschiedenis bij elkaar, iets om van binnen warm over te voelen en geborgen. Onze handen kunnen opbouwen en afbreken, onze handen kunnen liefkozen en tot een dreigende vuist gemaakt worden, onze handen kunnen beschermen het jonge leven of chaos scheppen. Maar het zijn onze handen, en het is onze taak om te kiezen.

MATTHEW I. SPETTER

Giro 64.75.00 Bihar-actie

Stand op 18 december.

lezingen voor de radio

- zo. 3 jan. VARA 9.45 uur: J. P. van Praag: Nieuwjaarsbrief van het Humanistisch Verbond.
- di. 5 jan. AVRO 15.30-15.45 uur: Mevr. D. Roethof-Ensing: „Opvoeding in het gezin”.
- zo. 10 jan. VARA 9.45 uur: G. Stuiveling: „Uit humanistisch oogpunt”.

Denis Diderot is van de Encyclopedisten de meest moderne — maar het moet gezegd worden: hij is daardoor ook de minst eenvoudige. Hij was een buitengewoon gecompliceerde man en als een verwant van onze tijd experimenteert hij zonder vrijwillig einde met vrijwel alles. Een ongelooflijke weethonger drijft hem van het begin af voort. In zijn jeugd weet hij niet te kiezen. Als zijn vader hem vraagt wat hij wil worden, antwoordt hij: „Welnee, niets, helemaal niets, absoluut niets. Ik ben gek op studeren, ik voel me zielsgelukkig en volkomen tevreden. Ik wil niets anders”.

Formeel gezien mislukte hij in heel veel. Zijn opleiding, zijn werkkring, zijn huwelijk, de opvoeding van zijn dochter — er deugt allemaal niets van. Maar zijn betekenis is niettemin overweldigend — in de eerste plaats wel door zijn soms meest afmatende, soms vervelende karwei: de Encyclopedie.

In 1747 kreeg hij het verzoek om een Franse uitgave te verzorgen van de Engelse Encyclopedie van Chambers. Diderot greep deze kans aan en bezorgde zich hiermee een twintig jaar durende vaak afschuwelijke corvee. Tegelijk betekende dit evenwel een keerpunt in de Europese beschaving. Twintig jaar lang zal hij hieraan werken, zelf schrijvend over alle mogelijke onderwerpen, anderen aanzettend tot bijdragen, worstelend en intrigerend tegen overheidstegenwerking. De betekenis van de Encyclopedie is groot geweest. Alle twijfels en vermoedens van een nieuwe geest werden er in uitgesproken, omzichtig en verhuuld meestentijds. Dwars door de gevestigde overtuigingen van hun tijd breken jonge denkers door naar een nieuwe tijd. „Wij zijn genaderd”, schrijft Diderot in een geschrift van 1754, „tot een grote omwenteling in de wetenschappen”.

Hoe groot zijn betekenis echter mag zijn voor de vooruitgang van het denken over mens en bestaan — dáárdor zou hij voor ons niet meer zo'n boeiende man behoeven te zijn. En dat is hij tóch. Zoals gezegd, Diderot is buitengewoon modern. In hem zet zich dóór wat men de Erasmiaanse traditie van de Europese cultuur zou kunnen noemen. Hij is eigenlijk journalist — die zijn meest gevaarlijke werk in de la van zijn tafel liet liggen, voor het nageslacht. Wij kunnen ons hem tamelijk goed voorstellen. Een bewegelijke man, praatgraag, altijd bezig met een probleem, briljant, meestentijds te vinden in salons of herbergen. Een bundel papieren in zijn zak. Altijd redetwistend, discussiërend — bezig met het volgende geschrift, onderwijl in alle stilte jaren lang werkend aan een grandioos boek: „De Neef van Rameau”, waarvan het authentieke handschrift honderd jaar na zijn dood bij toeval zou worden ontdekt.

Diderot was een vloeiend mens. „Onze werkelijke mening is niet die, waaraan wij nooit getwijfeld hebben, maar die waarop wij het veelvuldigst terugkomen”. In de traditie is zijn narrigheid, geloof ik, weinig belicht. Er is wel eens wat gemompeld over zijn eras-

miaanse houding, maar het „omkeren” (dat Multatuli z'n métier achtte), was de meest wezenlijke trek van zijn denken. Aan Sophie Volland schreef hij een vlijmscherpe karakteristiek van zichzelf: „Men kan bezwaarlijk diepzinniger en dwazer tegelijk zijn”. De techniek van de lof der zotheid — zot is wijs, wijs is zot — was hem volkomen eigen: „Dikwijls moet men aan de wijsheid het uiterlijk van dwaasheid geven, om haar ingang te doen vinden. Ik heb liever, dat men zegt: maar dat is niet zó zinloos als het lijkt, dan: luister, nu ga ik iets heel wijs zeggen”.

Zijn boek „De Neef van Rameau”, is een werk voor alle tijden. Grote geesten hebben in allerlei vormen bevestigd, dat het boek een aparte plaats in hun leven heeft ingenomen. En het wonderlijke is: het is helemaal geen duidelijk boek. Het herhaalde motief is: „Hoe bedoelt u dit, is het ironie of waarheid?”

„De neef” ontstond niet op een bepaald tijdstip, of tijdens een zekere periode. Dit geschrift heeft hem voortdurend begeleid tijdens het openbare geknutsel aan de Encyclopedie. Kort na zijn 45e jaar moet hij er al aan begonnen zijn. We weten ook dat hij er op zijn 61e jaar nog passages van omwerkte.

Naast het ontstaan, is de vorm van belang. Het is een roman zonder intrige, een pamflet zonder climax, een dialoog zonder duidelijk dramatische spanning. Wie het boek ongevaarschuwd leest, waant zich in een doolhof van verwarring. In de taal der gevestigde meningen wordt evenwel een dodelijke aanval gedaan op elke waarde, op elke zekerheid, op elke vanzelfsprekendheid. In de traditie van Erasmus, via Multatuli tot Ter Braak: „Misschien is niets geheel waar, en zelfs dat niet”.

Het is een twistgesprek tussen een „Ik” en „De neef” — maar we moeten ons wel realiseren, dat deze partners de twee zijden van Diderot vertegenwoordigen. In deze dialoog relativeert de parasiet de samenleving — maar een diepere relativering geeft Diderot nog, omkerend, door de gestalte van de afbrekende „neef” voortdurend tussen werkelijkheid en waan te laten zweven. „De zot is wijs, de wijze is zot”.

Mag dit boek verhullend zijn, hij schreef het niet om zich te beveiligen: hij publiceerde het nooit. Daarentegen, zijn leven bewijst dat hij geen ontsnapper was. Diderot stond voor zijn zaak van het vrije, ondogmatische denken. Hij weigerde bij zijn dood de bijstand van de kerk: „Erken, meneer pastoor, het zou een schaamteloze leugen zijn”. Het laatste woord in zijn handschrift luidde: „De eerste stap naar de filosofie, is ongelooft”.

P. SPIGT

Het leven, een korte glimp tussen twee eeuwigheden.

Th. Carlyle

INHOUDSOPGAVE 1964

I. V.A.R.A. (radio)

29 december	Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond	De Nieuwjaarsbrief van het Humanistisch Verbond
5 januari	G. Stuiveling	Uit humanistisch oogpunt
12 januari	J. L. Broeckx	De esthetische mens
19 januari	Libbe van der Wal	Zieltjes winnen voor het humanisme
26 januari	M. G. Rood	Geestelijk leven
2 februari	G. Stuiveling	Uit humanistisch oogpunt
9 februari	D. Roethof-Ensing	Leven de ouders van Ot en Sien nog?
16 februari	J. P. van Praag	De neen-zeggers
23 februari	A. Treurniet	Mag ik zo vrij zijn?
1 maart	P. N. Kruyswijk	Vader nam altijd het lekkerste...
8 maart	P. A. Pols	Een humanistische traditie
15 maart	J. P. van Praag	Wereld zonder God
22 maart	H. Bonger	Investerings in menselijkheid
29 maart	P. Spigt	Het feest der zekerheid
5 april	H. Redeker	Erasmus, mijn tijdgenoot
12 april	J. P. van Praag	Humanisme voor jonge mensen
19 april	W. van Maanen	Shakespeare's levensbeschouwing
26 april	W. Holtland	Een pennestreek
3 mei	J. C. Brandt Corstius	We leven maar één keer
10 mei	A. R. Vermeer	Zijn wij beginselvast
17 mei	J. Cohen	Stuwende kracht
24 mei	R. de la Rie	Het humanisme van Anna Blaman
31 mei	G. Stellinga	Niet apart, maar samen naar een nieuwe school
7 juni	P. D. van Roijen	Religieus atheïsme
14 juni	H. J. J. Lips	Nogmaals stenen voor brood
21 juni	V. W. D. Schenk	Grenzen van wetenschap
28 juni	A. J. Wichers	Er ligt iets in ons
5 juli	J. de Leede	Humanistische gedachtenwisseling
12 juli	M. I. Spetter	Kunnen wij de stille paniek overwinnen
19 juli	T. H. McCarroll/J. Bijleveld	Een verbond van humanisten in Amerika
26 juli	H. G. Cannegieter	Tieners
2 augustus	A. L. Constandse	Redelijke ketterij
9 augustus	Kwee Swan Liat	Humanistisch toekomstbeeld
16 augustus	Libbe van der Wal	Bijblijven
23 augustus	A. Katan	10% en nog wat?
30 augustus	C. H. Schonk	Als buitenkerkelijken echt samen praten
6 september	M. I. Spetter	Neger in Amerika
13 september	G. W. G. Rudelsheim-Hamer	Wij zitten er maar mee
20 september	H. Bonger	Het proza van de burger edelman
27 september	A. Kruidhof	Menswaardig leven
4 oktober	G. Stuiveling	Uit humanistisch oogpunt
11 oktober	E. T. Hoven	De Engelsen zijn gek
18 oktober		BIHAR
25 oktober	G. Reddingius-Swart	Alleen, maar niet eenzaam
1 november	G. Stuiveling	Uit humanistisch oogpunt
8 november	J. J. Th. ten Broecke Hoekstra	Verantwoordelijkheid
15 november	H. Bonger	Het dorre humanisme
22 november	J. C. Brandt Corstius	Weet iemand wat op aard' het mooiste is?
29 november	G. Stuiveling	Uit humanistisch oogpunt
6 december	H. Bosselaar	De moeite waard
13 december	J. Pasman	Eenzaamheid
20 december	Libbe van der Wal	Het kind met het badwater
27 december	M. I. Spetter	Wat een wereld kon het zijn

II. V.A.R.A. (televisie)

27 oktober J. Bijleveld
29 november J. Bijleveld
22 december J. Bijleveld

De mens in de wereld van nu
Aktueel Humanisme
Aktueel Humanisme

III. A.V.R.O. (radio)

19 januari S. Bouma
9 februari J. Pasman

15 maart Mevr. D. Heroma-Meilink

19 april L. van Gelder
17 mei Mevr. M. Rood-de Boer
11 oktober H. J. J. Lips
8 november Th. W. Polet
6 december C. H. Schonk

Humanisme in het dagelijks leven
Het humanistisch bureau voor levens- en gezinsmoeilijkheden
Maatschappelijk werk op humanistische grondslag
Humanistische vorming op school
Opvoeding in het buitenkerkelijk gezin
Geestelijke verzorging in de strijdkrachten
Activiteiten rondom het Bihar-project
Gespreksgroepen onder buitenkerkelijke arbeiders

IV. Wereldomroep (radio)

29 december J. C. Brandt Corstius
29 maart J. C. Brandt Corstius
13 september J. C. Brandt Corstius
13 december D. Roethof-Ensing

Naar wederzijds begrip?
Pasen
Het menszijn als taak en als toekomst
Bihar

V. Invloerijken

12 januari P. Spigt
26 januari Kwee Swan Liat
9 februari D. H. Prins
23 februari P. Spigt
8 maart H. Bongers
12 april Libbe van der Wal
26 april D. H. Prins
10 mei P. Spigt
7 juni F. P. Huygens
21 juni P. Spigt
5 juli W. van Dooren
19 juli P. Spigt
2 augustus Libbe van der Wal
16 augustus P. Spigt
30 augustus P. Spigt
13 september D. H. Prins
25 oktober P. Spigt
15 november P. Spigt
22 november P. Spigt
27 december P. Spigt

Multatuli
Lao Tse
Krishnamurti
Etienne de la Boétie (1530—1563)
Auguste le Comte (1798—1857)
Kant
Hermann Hesse (1877—1962)
Friedrich Nietzsche (1844—1900)
Pieter Corneliszoon Hooft
Ludwig Feuerbach (1804—1872)
Gotthold Ephraim Lessing (1729—1781)
Ernest Renan (1823—1892)
Seneca
Voltaire (1694—1778)
Vauvenargues (1715—1747)
Schopenhauer
Antoine de Rivarol (1757—1801)
Joseph Joubert (1754—1824)
Nicolas Chamfort (1740—1794)
Denis Diderot (1713—1784)

Wilt U ons helpen?

Zo ja, dan verzoeken wij u het abonnementsgeld 1965 zo spoedig mogelijk te betalen.

De abonnementsprijs bedraagt f 5.50 per jaar. Dit bedrag kan worden overgemaakt op postrekening no. 58 t.n.v. de Humanistische Luisterkring — Utrecht, met als omschrijving:

„Abonnement 1965”

Bij voorbaat hartelijk dank.